No. 257. ANNO 1848. **ARNHEMSCHE COURANT.** Dingsdag 12 December.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Weenen, 4 *dec.* Van de tropheën en zeldzame en kostbare wapenrustingen, die bij gelegenheid der bestorming van het arsenaal verloren zijn geraakt, schijnen vele wel voor altijd verloren te zullen zijn. Dit is o. a. het geval met den sabel van den dapperen *Skanderberg*, die nergens te vinden is. Ook ontbreken nog 80 groote ridderzwaarden, 20 zwarte harnassen, 18 strijdhamers, enz., alsmede een groot aantal prachtige Turksche geweren en pistolen, met gouden en elpenbeenen versieringen.

Weenen, 5 *dec.* Het ministerie heeft van de constituerende Kamer, »welker eerste taak het zou zijn over de staatsregeling te beraadslagen", onlangs 80 millioen aangevraagd.

Weenen ziet de komst des nieuwen Keizers met onverschilligheid te gemoet, daar het toch zoo goed als zeker is dat de staat van beleg niet zal worden opgeheven.

De bevrediging van Hongarije schijnt in weerwil van alle onderhandelingen, die te Olmütz zouden aangeknoopt zijn, nog verre af te zijn, want één der voorwaarden, de uitlevering van *Kossuth* zal zeker door de Hongaren met verachting worden van de hand gewezen.

Posen, 6 *dec.* Reeds vroeger werd er bij herhaling van gesproken, dat Keizer *Nicolaas* de zelfstandigheid van Polen zou willen herstellen, onder de regering van eenen Prins uit zijn Huis. Wij hebben er nimmer geloof aan kunnen slaan, en ook thans valt het ons nog moeijelijk onzen twijfel op te geven; dit gerucht wordt echter hoe langer zoo waarschijnlijker. Gisteren werd ons door een hooggeplaatsten ambtenaar de stellige verzekering gegeven, dat alhier de volgende *zekere* tijding reeds was ontvangen: Pruisen heeft, onder voorwaarde dat Rusland Polen, onder den Hertog *von Leuchtenberg* als Koning van Polen, weder tot eenen zelfstandigen Staat zou verheffen, dat gedeelte van het Groot-Hertogdom Posen, hetwelk volgens de door generaal *von Schäffer-Bernstein* getrokken scheidslijn niet bij Duitschland behoort, aan Rusland afgestaan, en de formeele overgave zou reeds op den 1sten januari 1849 plaats vinden; de komst van den Russischen staatsraad uit Petersburg te Kalisch zoude met de tenuitvoer-legging van dit verdrag in betrekking staan. Dergelijke onderhandelingen zouden ook met Oostenrijk geopend zijn wegens den afstand van Krakau en het zuiver Poolsch gedeelte van Gallicië; omtrent den uitslag hiervan is te dezer stede echter nog niets met zekerheid bekend. Voor dit nieuwe koningrijk Polen zoude eene staatsregeling geoctrooijeerd worden; voorloopig zou het onder de bescherming der drie mogendheden blijven. Men zou dit alles als eene proefneming beschouwen, om Polen te vreden te stellen en daardoor deze onophoudelijke stookplaats van omwentelingen voor oostelijk Europa te doen verdwijnen. Mislukt de proef, houden de Polen zich bij het genot der vrijheid niet rustig, dan keert het geheel onder Russische heerschappij terug. Deze mededeeling moge nu gegrond zijn of niet, wij kunnen de deswege loopende geruchten niet onopgemerkt laten. Wij behooren te onderzoeken, hoedanig in zulk een geval de betrekkingen tusschen Polen en Duitschland geregeld zouden worden? Het wordt door niemand betwijfeld, dat Pruisen, Posen en Silesië door de Russische grensafsluiting, waardoor aan deze provinciën een belangrijken uitweg voor haren handel werd ontnomen, bijna te gronde werd gerigt; wordt voor deze landen nu de handel met Polen weder opengesteld, of zal de Russische afsluiting nog verder in het hart des lands gebragt worden? Van de beantwoording dezer vragen zal de uitslag der proefneming afhangen, want ook de welvaart van Polen hangt van den vrijen handel met Duitschland af. Derhalve zoude het volgende alternatief bestaan: òf vrij handelsverkeer met Duitschland, òf het bezit van Oost- en West-Pruisen met hunne havens. Het eerste kan Rusland niet toestaan, zonder Polen regtstreeks in de armen van Duitschland te werpen en den staat van afzondering op te geven; Duitschland zal derhalve op zijne hoede moeten zijn met betrekking tot de zeekusten. Onder de Poolsche bevolking heerscht de grootste vrees dat de afstand van Rusland plaats zal vinden; want men ziet daarin niets anders dan een' overgang tot de Russische slavernij, onder welke voorwaarden hij ook plaats moge hebben. Het is te hopen, dat wij er met den schrik zullen af komen.

— Met de bovenstaande mededeeling komt het door de *Bresl. Ztg.* medegedeelde berigt van de Russische grenzen eenigermate overeen:

»In het koningrijk Polen staan meer dan 100,000 man slagvaardig, die volgens geloofwaardige mededeelingen ter beschikking van Oostenrijk zouden staan, wanneer dit er gebruik van mogt willen maken. Mogt Oostenrijk zich werkelijk genoodzaakt zien de hulp der Russische troepen in te roepen, dan zoude het Gallicië aan den Czaar ter belooning afstaan, die daarmede zeer wel te vreden zoude zijn.

»De afsluiting der grensscheiding tusschen Polen en Rusland zou spoedig opgeheven worden; er is zelfs sprake van dat dit insgelijks het geval zou zijn met Krakau. Volgens een ander gerucht zou het koningrijk in zijnen vroegeren toestand hersteld en Krakau weder eene republiek worden."

ENGELAND.

Londen, 8 *dec.* De kapitein, de eerste en tweede stuurman van de stoomboot tusschen Sligo en Liverpool varende, en waarop in de afgeloopen week 72 menschen het leven verloren hebben, zijn door de jury aan manslag schuldig bevonden.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 *dec.* Wij zullen door de uittreksels uit eenige dagbladen een denkbeeld trachten te geven van den indruk dien de twee lijsten van zoogenaamde nationale belooningen te Parijs gemaakt hebben.

In den *Constitutionnel* leest men het volgende:

»Wij zullen geenszins de verontwaardiging, welke deze lijsten gaande gemaakt hebben, beschrijven. En op welke wijze verontschuldigt zich nu het gouvernement? Het heeft slechts ééne verontschuldiging. De heer *Dufaure* heeft verklaard, dat hij met den inhoud niet bekend was geweest, evenmin als het geheele gouvernement. Gij kendet dien niet! Wij vragen het aan de loyaliteit van den heer *Dufaure*, of hij, in minder gewigtige omstandigheden, wegens zaken, die minder de algemeene verontwaardiging zouden opgewekt hebben, of hij alsdan zulk eene reden van het vorige gouvernement zou hebben aangenomen, of hij met zulk eene verontschuldiging van den heer *Duchâtel* of den heer *Guizot* zou tevreden zijn geweest? Neen, deze zoude hij voorzeker niet hebben aangenomen, en in zijne krachtige en ronde taal zou hij gewis een pijnlijk oogenblik hebben bezorgd aan ministers die zich achter zulk eene vreemde onwetendheid zouden hebben willen verschuilen.

»Welnu, deze verontschuldiging, die hij van zijnen vroegeren tegenstander niet zou hebben aangenomen, nemen wij aan nu zij door hem wordt ingebragt. Gij waart er niet mede bekend! Het zij zoo. Maar hoedanig eene regering zijt gij dan, wanneer men zulke zaken voor u verborgen houdt? Wij zeiden het u dat gij de speelbal van eene partij zijt; en dat gij, door u aan haar aan te sluiten, tot magteloosheid gedoemd waart: want zal men weten of men moet handelen of niet, dan moet men de zaken kennen. Ja, die lijsten waren u onbekend en gij hebt ze *en bloc* aangenomen, even als gij bij uwe komst tot het ministerie de prefecten *en bloc* hebt behouden, hoewel gij voornemens waart het personeel geheel te wijzigen. Een treurige toestand, vergun ons deze opmerking, voor een man van uwe verdiensten."

Men leest in den *Evénement:*

»Eene diepe verontwaardiging maakte zich van ons meester bij de lezing van de noodlottige stukken, die eene onverbiddelijke noodzakelijkheid ons verpligtte gisteren aan het publiek mede te deelen. De geheele pers heeft met verontwaardiging tegen deze belooningen geprotesteerd, waarvan eenige zoo afschuwelijk laag, andere zoo allerbelagchelijkst zijn. Een eenig dagblad heeft den treurigen moed gehad de wettigheid dezer belooningen, toegewezen in naam der misdaad en der schande, te verdedigen.

»Wat er ook gedaan of geschreven moge worden, door de terugneming van dit ongelukkige wetsontwerp is het gouvernement geenszins geregtvaardigd, en zelfs de vertraging waarmede de aanspraken aan de commissie medegedeeld werden, en de verklaringen waarmede de *Moniteur* heden morgen voor den dag komt zijn nieuwe redenen tot beschuldiging. De officiëele candidatuur heeft uitgeleefd."

— Men leest in het *Journal des Débats:*

»Men ontveinze het zich niet, deze treurige zaak der nationale belooningen heeft gisteren en heden morgen te Parijs veel opzien gebaard en zal insgelijks door geheel Frankrijk eenen treurigen indruk maken. De door de dagbladen medegedeelde lijsten gaan van hand tot hand; men kan naauwelijks zijne oogen gelooven! Nationale belooningen toegestaan aan mannen, die wegens diefstal, zelfs wegens moord hadden teregt gestaan! Wij verwachtten wel dat er verklaringen noodzakelijk zouden zijn, en dat men gisteren te vergeefs pogingen had aangewend om die te vermijden. Deze verklaringen zijn heden gegeven. Mogten zij den treurigen indruk, dien deze zaak op de gemoederen heeft gemaakt, geheel kunnen wegnemen!

»En welk aandeel heeft nu het gouvernement in deze lijsten van politieke veroordeelden, waaronder zich dieven en moordenaren bevinden! Het gouvernement is, helaas! schuldig wegens zijne achteloosheid."

— Men leest in de *Assemblée Nationale:*

»De behendigste kuiperijen, de verderfelijkste uitgaven, de schijnbaar allergelukkigste gebeurtenissen, de heerlijkste redevoeringen, alles loopt ten nadeele van generaal *Cavaignac* uit.

»Hij ontvangt de tijding der omwenteling te Rome met kwalijk verholen vreugde; bij deze gelegenheid volgt hij eene handelwijze, waarvan hij voor de aanstaande verkiezingen wonderen verwacht, en de schuilplaats van den Paus, diens verklaring »geenszins de vlugt te willen nemen naar een land dat op eene revolutionnaire wijze door den zoon van eenen koningsmoorder wordt geregeerd," ontnemen hem den bijstand dien hij door geveinsde aanbiedingen van sympathie had zoeken te verwerven.

»Eindelijk komt hij gisteren, [illegible] van zinneloosheid, met dat afschuwelijk ontwerp van nationale belooningen voor den dag, en is de onderteekenaar van een revolutionnair gedenkstuk, dat alleen reeds voldoende zou zijn om onzen tijd te schandvlekken en eene natie te onteeren.

»Hij schijnt reeds vooruit den afgrond, waarin hij moet nederstorten, te openen.

»Hij legt de lijsten van dien geheelen politieken stoet, die hem omgeeft en waarop hij zijn vertrouwen stelt, voor ons open; hij veroordeelt al die personen tot ten-toon-stelling en stelt hen aan de kaak met moordenaars, dieven, heiligschenders, hen vereenigende door de diensten, die zij aan de zaak der republiek hebben bewezen, hen allen schuldig verklarende aan dezelfde overtredingen, aan dezelfde misdaden, hun allen dezelfde straf der nationale belooningen opleggende.

»Den heer *Armand Marrast* eene nationale belooning van 500 franken jaarlijks, naast *Coffineau*, die insgelijks 500 franken ontvangt voor een vonnis wegens diefstal en deelneming in een komplot van misdadigers.

»Den heer *Flocon*, oud-minister, eene nationale belooning van 500 franken jaarlijks, naast *Chabot*, veroordeeld wegens een pers-delict en schending der godsdienst.

»Aan 20 volksvertegenwoordigers, veroordeeld wegens verschillende politieke misdrijven, eene nationale belooning van 500 franken, naast koningsmoorders, galeiboeven, moordenaars, brandstichters, valsche munters en dieven."

In de volgende regelen van den *National* ziet men hoezeer de partij van dit dagblad in toorn is ontstoken:

»Ja, zij wisten het wel, die *condottieri* der lastering, wier geheele staatkunde altijd daarin bestaat om de goede trouw van het land strikken te spannen; zij wisten het wel dat zij eene wezenlijke misdaad begingen. Doch die misdaad escompteerden zij reeds bij voorraad in stemmen voor hunnen candidaat. Dit was, naar hunne meening, een aanslag op de republiek, op welker vernietiging zij zich toeleggen, de mogelijke zegepraal van hunne anti-revolutionnaire ontwerpen, en dit was hun genoeg.

»Maar neem dan toch het masker eens vooral af. Gij vermomt u toch niet zoozeer of men bemerkt wie gij zijt, en men geeft u den regten naam: reactie! Waartoe die nuttelooze huichelarij? Hebt den moed openlijk voor uwen haat en uwe verwachtingen uit te komen. Valt de republiek aan in haar beginsel, in hare mannen, in haar zelve en in hetgeen haar bevordert. Maakt van alle wapenen, de onedelste niet uitgezonderd, gebruik. Zij zijn uwe zaak waardig. Doet u hoe langer zoo meer kennen, en verdient bij voortduring de verachting van alle regtschapen menschen. De republiek rekent op uwe vijandschap; over uwe medewerking zou zij blozen.

SPANJE.

Madrid, 3 *dec.* Heden heeft H. M. den pauselijken nuntius ten gehoore ontvangen. De gezant had in last de Koningin een brief van Z. H. te overhandigen.

— Ook heden is de *Clamor Publico* in beslag genomen.

— Het hoofdkwartier van Cabrera is te Vidra; hij ontwikkelt eene buitengewone bedrijvigheid. Hij organiseert en bestuurt zijne onderscheidene korpsen met bewonderenswaardig beleid. Het gerucht had geloopen, dat hij met de kolonne van *Mataro* een gevecht zou hebben geleverd, waarin niet alleen het voordeel aan hem zou verbleven zijn; maar onder de vele gevangenen die hij gemaakt had, zou zich ook de gouverneur zelf bevinden. In het geheel moet hij 3 commandanten, 4 onder-commandanten, 13 kapiteins, 21 luitenants, 19 onder-luitenants en 800 soldaten in zijne magt gekregen hebben.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 10 *dec.* Wij vernemen van eene geloofwaardige zijde, dat de heer *Baud*, minister van Koloniën, op herhaalden aandrang zijner ambtgenooten besloten heeft, het verzoek om ontslag terug te nemen, hetwelk Z. Exc. gemeend had, uit hoofde van ongesteldheid, Z. M. den Koning te moeten aanbieden. Tengevolge daarvan zal dan ook de gisteren door ons gemelde combinatie vervallen. (*Hand.*)

's Gravenhage, 9 *dec.* Er zijn geruchten verspreid, dat, wanneer de heer *G. L. Baud* bij zijn voornemen blijft, om zijn ontslag te nemen van het departement van Koloniën, de heer *J. C. Rijk* alsdan definitief dat departement en de schout-bij-nacht *E. B. van den Bosch* dat van marine zou aanvaarden. Weder anderen willen weten, dat de heer staatsraad *Wichers* bereids van Indië is teruggeroepen en minister van Koloniën worden zal, terwijl zoolang nog die betrekking door den heer *Baud* zal worden waargenomen. Wij moeten het er echter voor als nog, voor houden, dat zulks niet meer zijn dan losse geruchten en dat omtrent het een noch het ander een stellig voornemen bestaat, veel minder een besluit is genomen.

's Gravenhage, 30 *nov.* Bij besluit van 30 november jl., no. 66, heeft Zijne Majesteit tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, de heeren:

mr. *L. A. J. W.* baron *Sloet tot Oldhuis*, griffier der Provinciale Staten van Gelderland, en

W. J. E. baron *van Lijnden van Hemmen*, districts commissaris van Nijmegen.

Rotterdam, 10 *dec.* In het IXde kiesdistrict van Zuid-Holland (Rotterdam), had gisteren de herstemming plaats tusschen de heeren *D. Blankenheym* en mr. *L. C. Luzac*, voor de candidatuur der Eerste Kamer. Bij volstrekte meerderheid werd gekozen, als candidaat voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de heer *D. Blankenheym*, wethouder dezer stad, met 129 stemmen, terwijl de heer mr. *L. C. Luzac* te Leiden 96 stemmen op zich vereenigde.

Het getal stembiljetten was 226, af 1 blanco billet, blijft 225, volstrekte meerderheid 113.

(*N. R. C.*)

— Wij vernemen dat voor het 12de kiesdistrict der provincie Zuid-Holland (Ridderkerk) heden de herstemming voor een lid der Tweede Kamer heeft plaats gehad. De beide candidaten waren de heeren *A. Vogelzang*, te Heinenoord, en mr. *W. Wijnaendts*, te Oud-Beijerland, waarvan de laatste de vereischte meerderheid op zich vereenigde en dus definitief tot lid der Tweede Kamer benoemd is.

— Uit Almelo meldt men, dd. 7 dezer het volgende:

In de zamenkomst van kiesgeregtigden van dit hoofd-kiesdistrict op heden alhier gehouden, om te beraadslagen over de benoeming van een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke noodzakelijk was geworden, doordien de Edel Achtbare heer mr. *H. Jacobson*, president der arrondissements-regtbank te Almelo, tot die betrekking benoemd, voor die benoeming had bedankt, is, ten einde ruimte te geven aan de onderhandelingen over de zaak, met de onder-kiesdistricten besloten te benoemen twee candidaten en zijn, ter ten-uitvoer-legging van dit besluit, benoemd 1o. de Wel Edel Gestrenge heer mr. *J. van Riemsdijk* junior, die, op vereerend daartoe gedaan verzoek had verklaard, in geval van benoeming, zich dezelve te zullen laten welgevallen en 2o. de Edel Achtbare heer mr. *Jan Hendrik Warnaars*, regter-commissaris bij de arrondissements-regtbank alhier, die heden avond, in eene toespraak aan zijne medekiezers, eene politieke geloofsbelijdenis heeft afgelegd.

Utrecht, 10 *dec.* De herstemming te IJsselstein heeft het volgende resultaat opgeleverd.

1011 kiezers hebben aan de herstemming deelgenomen, waarvan hebben gestemd:

Voor de Tweede Kamer: 618 voor den heer *E. C. U. van Doorn* te Utrecht, 393 voor den heer *E. G. Dolmans* te Maarssen; zoodat de heer *van Doorn* is benoemd tot lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Voor de Eerste Kamer: 577 voor den heer *J. A. Grothe* te Utrecht en 428 voor den heer *J. C. Martens van Sevenhoven* te Utrecht; 592 voor den heer *F. H. Spengler* aan de Bildt en 411 voor den heer *H. J. W. Bosch* te Utrecht; zoodat de heeren *Grothe* en *Spengler* benoemd zijn tot eerste en tweede candidaten.

Leeuwarden, 9 *dec.* In de heden gehouden kiezers-vergadering, ter stemming van éénen candidaat voor het lidmaatschap der Eerste Kamer van de Staten-Generaal, is uit het dubbeltal, hetwelk bestond uit de heeren: dr. *Seerp Brouwer*, te Leeuwarden, en jhr. *Gerard Regnier Gerlacius van Swinderen*, te Rijs, de laatstgenoemde verkozen.

Het getal ingekomen stembriefjes bedroeg 349. Van de daarbij uitgebragte stemmen had de heer *van Swinderen* 198, en de heer *Brouwer* 151.

(*P. F. C.*)

Middelburg, 9 *dec.* Tot candidaten voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor dit kiesdistrict, zijn heden verkozen jhr. mr. *M. C. Paspoort van Grijpskerke* en mr. *W. C. M. de Jonge van Ellemeet.*

Arnhem, 11 *dec.* In het vierde district van Zuid-Holland (Gorinchem) is bij eene herstemming tot tweeden candidaat van de Eerste Kamer gekozen mr. *L. C. Luzac*, met 338 stemmen tegen 304 stemmen, welke de heer *P. J. de Raadt* had gekregen.

In het 6de district Zuid-Holland ('s Gravenhage) zijn als candidaten voor de Eerste Kamer verkozen *E. van der Oudermeulen* met 270 en *J. A. Philipse* met 346 stemmen.

In het 7de district Zuid-Holland ('s Gravenhage), zijn tot candidaten voor de Eerste Kamer verkozen jhr. *Steengracht van Duivenvoorde* met 274 en *A. Philipse* met 317 stemmen.

Te Amersfoort is gisteren gekozen tot lid der Tweede Kamer, de heer *S. van Walcheren* met 408 stemmen. De heer *d'Ablaing van Giessenburg* had 278 stemmen. Tot tweeden candidaat der Eerste Kamer is benoemd de heer *J. W. H. Bosch*, met 354 stemmen. De heer *van Nellesteijn* had 329 stemmen.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, 6 december.

»Er was een Rome der CAESARS," zeide JOZEF MAZZINI, in 1845, »er was een Rome der Pausen; het Rome des Italiaanschen volks moet nog ontstaan." Een moord, met meer dan de gewone Italiaansche ondankbaarheid en meer dan de gewone Italiaansche lafhartigheid gepaard, heeft voor de partij des republikeinschen zamenspanners het lang gewenschte pad tot het bewind geopend. Het Rome des Italiaanschen volks is, inderdaad, ontstaan.

Van de gansche bevolking verlaten, moest de edele kerkvoogd ontvlugten uit de stad, waarin hij, nog korte maanden geleden, schier aangebeden werd. Tegen PIO NONO's paleis was het geschut der *Civica* gerigt geworden!

De Paus, heet het, wilde geen oorlog; en Rome wilde Italië van de Duitschers helpen bevrijden. Alsof Italië daartoe krijgshaftig genoeg ware! Alsof de Piemontesche troepen, de eenige die in het schiereiland den naam van krijgslieden verdienen, niet reeds ten volle hadden bewezen niet bestand te zijn tegen de Oostenrijksche vanen. Wat anders dan vreemde tusschenkomst, verhinderde Oostenrijk te Turijn zelve een einde te gaan maken aan de Italiaansche snoeverijen? En die vreemde tusschenkomst gaat Rome nu verzaken door een euvelmoed die bij geheel de christenheid de grootste verontwaardiging wekt.

»Voor Rome zelf" schreef *The Times*, dezer dagen, »kunnen wij geene andere of geene gepastere kastijding voorzien, dan overgelaten te worden aan den geesel van zijn eigen volk." Zeer juist; uit zulk een opstand, kan niets anders dan regeringloosheid, roof en moord ontspruiten.

Maar zullen de vreemde mogendheden Rome's anarchie en derzelver heillooze werking op het overig Italië lijdzaam toezien? Is het niet veeleer te wachten, dat vreemde tusschenkomst er het wettig gezag weder zal herstellen en dat Italië's droom van onafhankelijkheid, zoo schandelijk bezoedeld, voortaan niets meer dan spot of medelijden ontmoeten zal?

De dolk die ROSSI trof, op de trappen tot de Kamer der Romeinsche Afgevaardigden, en die door Rome's en Italië's bevolking werd toegejuicht, heeft Milaans onderhoorigheid op nieuw bekrachtigd, Italie's afhankelijkheid weder voor jaren verlengd.

Doch Rome's anarchie en Italië's noodlot zijn minder vreemd en belangwekkend, dan wat den voortvlugtigen kerkvorst overkwam en nog kan overkomen. Want een historisch feit is het, dat PIUS IX, in het oogenblik zelfs van zijnen val en zijne vlugt meer Paus en hoofd der Latijnsche kerk was en bleef, dan honderd zijner voorgangers het waren, in al den luister van het Lateraan. Wat zijn persoon betreft zoo gaf de verdreven kerkvoogd blijken van geen gewone evangelische deugden, en ofschoon zijn politisch talent faalde in het daarstellen der gematigde hervormingen, welke hij aangevangen had, zij het ten gevolge van de onwaardigheid zijner onderdanen, zij het uit hoofde van het ongelukkige der tijden, zoo heeft nogtans de verschijning van een zoo welwillend en zoo opregt man op den Pauselijken troon, te midden der woelingen van Europa, allerwege buiten Italië zulk een indruk gemaakt dat de godsdienstig katholische geest er aanmerkelijk door verlevendigd en versterkt werd. In Frankrijk vooral was zulks te ontwaren. Verschillend van deszelfs voorgaande revolutiën, onderscheidde zich die van februari door haren eerbied voor de kerk; zelfs te midden der gruwelen van juni, vervulde de edele zelfsopoffering des bisschops van Parijs, alles met verslagenheid en bewondering; en sedert won de godsdienstige sympathie er zooveel veld, dat op de bloote aankondiging van den generaal CAVAIGNAC, dat hij den Paus hulp had toegezonden, zijne candidatuur duizenden van nieuwe aanhangers won. De verwachting, dat het hoofd der roomsche kerk eene wijkplaats in Frankrijk zou zoeken, vervulde het land met blijde en trotsche zelfsvoldoening, en werd algemeen beschouwd als eene aanmerkelijke versterking van het aanwezig bestuur. De verschillende partijen, die openbare orde en veiligheid op hunne vanen schrijven, wedijverden wie den meesten eerbied voor den zoo schandelijk behandelden kerkvoogd aan den dag leggen zou. Dat is voorzeker een merkwaardig en heugelijk feit. Terwijl de gansche bevolking van Rome, deszelfs adel zoo wel als deszelfs gepeupel, hare verpligtingen jegens het hoofd van den Staat en het hoofd van de kerk afzwoer, schaarden zich slechts de vertegenwoordigers der vreemde Staten om den verlaten Paus. Frankrijks, Engelands, Spanjes en Beijerens gezanten wedijverden wie hem zou beschermen, wie hem uit de bezoedelde stad geleiden zou. Jammer maar, dat er ook weder bij deze vereerende manifestatie des diplomatischen ligchaams, volstrekt geen gewag van Nederlands gezant gemaakt wordt! Moet dan overal waar iets edels geschiedt, de Nederlandsche diplomatie achterwege wezen!

———

Voorbarig zou het zijn reeds een oordeel te willen vellen over den uitslag onzer verkiezingen; naardien vele kieskollegien, die denzelfden vertegenwoordiger benoemden, tot eene nieuwe keuze zullen moeten overgaan. Van de vijf kieskollegiën b. v. waar de heer THORBECKE verkozen werd of de meeste stemmen verwierf, moeten er vier hunne stemmen op eenen anderen vereenigen; van de twee die den heer STORM benoemden één; en zoo is het met nog eenige andere kieskollegiën meer. Blijven deze nu de gevoelens en beginselen welke hunne keuze bepaalden, getrouw, dan is het nog mogelijk, dat wij eene gewenschte meerderheid in de Kamer erlangen, en, nevens de zoo noodige bezuinigingen, vrijzinnige hervormingen en wezenlijke waarborgen van regtvaardig en goed bestaan daargesteld zien.

Intusschen kan men reeds opmerken, dat de drie groote Hollandsche steden, waar de kiescensus het hoogst is, in stede van het land met wel overlegde keuzen voor te gaan, zich het nietigst en kleingeestigst hebben gedragen. Omtrent de keuze van Amsterdam, schreef reeds voor eenige dagen het *Handelsblad*, 't welk door zijne aanprijzing van een ieder, zelf zooveel tot inconsequente keuze bijdroeg: »Overigens hebben de verkiezingen de kracht doen »gevoelen *eener groote grieve* tegen den hoogen »census, die bij het voorloopig kiesreglement, voor »de stad Amsterdam, en in het algemeen voor de »meeste steden is aangenomen. Op de 45,000 zielen »is een *onnoozel aantal* van circa 450 kiezers in »elk district, één kiezer op de honderd zielen is »nagenoeg de verhouding." Maar die »*groote grieve*" en dat »*onnoozel getal*" waren immers, ook bij het *Handelsblad* overbekend, toen het *voorloopig kiesreglement* onzer tijdelijke ministers werd *voorgesteld en vastgesteld.* In stede van die tijdelijke ministers te bewierooken en adressen te hunnen behoeve uit te lokken, hadde men zich toen, *speelde men geen valsch spel* en wenschte men *wezenlijk* vrijzinnige en *energieke* mannen tot volksvertegenwoordigers te bekomen, die tijdelijke ministers en hunne voorstellen moeten bestrijden; gelijk men later, in stede van allerlei personen tot leden der Tweede Kamer, met aanprijzende epitheta te noemen, de keuze op eenige weinige mannen van vooruitgang en energie had moeten rigten. In plaats daarvan, dischte men water-en-melk-artikels op, volkomen in overeenstemming met zijne vroeger geuite gevoelens omtrent de verkieselijkheid van verkiezingen met eenen trap. Thans, nu men niet alleen te Amsterdam behouders heeft helpen verkiezen, maar ook de mislukte keuzen van Rotterdam en 's Gravenhage heeft bevorderd, thans stelt men zich, *ad captandam benevolentiam* des liberalen publieks, alsof men sommige keuzen betreurde en het getal der Amsterdamsche kiesgeregtigden *onnoozel* vond!

Je suis oiseau; voyez mes ailes!
Je suis souris; vivent les rats!

Dat 's Gravenhage den heer BORREEL benoemde, schijnt mij niet te verwonderen, noch te betreuren. Hij is geen energiek, maar hij is een opregt en zeer geacht man; en dat de Kamer niet geheel uit mannen van energie te zamen gesteld zou worden, was wel te berekenen. Maar ook die advocaat van veel woorden en weinig zin, de hinkende liberaal, mr. SCHOONEVELD!

Nog erger echter maakten het de Rotterdamsche kiezers, die zich niet beter wisten te doen vertegenwoordigen dan door de pedanterie des heeren RIJCKEVORSEL en de nulliteit van den heer DE MONCHY. Welke staatsmannen! welke wetgevers! welke afgevaardigden eener voorname handelsstad!

Dan, de *Arnhemsche Courant* heeft reeds, in haar nommer van den 6den een uitmuntend *Relaas der verkiezingen te Rotterdam* medegedeeld. Van zoodanige kiezers, voorzeker, waren geene betere keuzen te wachten. Hun onnoozel verstand, zoo niet hun »onnoozel getal" diene dus almede tot bevestiging der *groote grieve* tegen den hoogen census, welke vermoedelijk de *verstandige* Rotterdammers van deelneming aan de verkiezingen uitsloot.

Over de verbeteringen van het lot der arbeidende klasse.

III.

(*Zie No. 240.*)

De industrie- en landbouwscholen, gelijk die in het voorgaand artikel werden beschreven, zijn niets anders dan eene algemeene voorbereiding voor de verschillende takken van handwerken en landbouw. Na deze algemeene opleiding der arbeiders, moet het leerlingschap hem vormen voor het bijzonder bedrijf waarvan hij zijne kostwinning zal maken.

Het leerlingschap kan op verschillende wijzen plaats grijpen: men kan, namelijk, de leerlingen vereenigen in een en hetzelfde etablissement, ingerigt tot beoefening der verschillende handwerken, waartoe men de jongelieden opleidt, of wel men kan ze plaatsen bij werkbazen die zich met hun ambachts-onderrigt belasten. Houden wij ons vooreerst bezig met het leerlingschap der eerste soort, en zien wij in welke gevallen het de voorkeur verdient en hoe men het zou kunnen inrigten.

De scholen van leerlingschap zouden vooral nuttig zijn tot opneming van weezen of van zoodanige kinderen, welke wegens bijzondere omstandigheden niet bij hunne verwanten kunnen blijven. Zij zouden almede zeer nuttig zijn voor meer bemiddelde arbeidersgezellen, die in staat zijn de kosten des leerlingschaps voor hunne kinderen te bestrijden, te meer daar die kosten, gelijk wij later zien zullen, gering zouden kunnen worden gesteld. Het stelsel thans algemeen in zwang bij weeshuizen, is het leerlingschap bij werkbazen. Dit stelsel heeft echter ernstige bezwaren: het veroorlooft niet steeds een waakzaam oog over de leerlingen te houden; men al te dikwijls nemen zij in werkplaatsen ondeugd-

aan, waarmede zij dan het gesticht, waartoe zij behooren, besmetten, en die er zich voortplanten, in weerwil van de waakzaamheid en den ijver der bestuurders dier gestichten. Dikwijls ook nemen zij, bij gebrek van genoegzaam toezigt der werkbazen, gewoonten van luiheid aan, waaraan zij hun leven lang onderhevig blijven. Door invoering van scholen van leerlingschap zou men deze gevaren verhoeden. Ter bereiking echter van het doel, zouden die scholen het handwerks-onderrigt zoo goedkoop mogelijk moeten geven; ziedaar eene der eerste vereischten van hun slagen. Deswege nu moet het getal leerlingen er vrij aanmerkelijk zijn. In de groote steden is deze voorwaarde ligt te vervullen; in de kleinere zou de invoering der bedoelde scholen moeijelijk wezen, wilde men zich tot de stad zelve bepalen. Maar niets verhindert dat de liefdadige gestichten van onderscheidene steden zich verstaan om gezamelijk een etablissement van voornoemd soort te stichten of te begunstigen. De arme kinderen welke de onderscheidene steden er heen zouden zenden, gevoegd bij de kinderen welke de meer bemiddelde arbeidersgezinnen er zouden plaatsen, zouden een genoegzaam tal van leerlingen uitmaken, om de mogelijkheid daar te stellen van op de algemeene uitgaven die besparingen te maken, welke het gemeenzame leven toelaat, terwijl het tevens den toestand van al de betrokkenen verbetert.

Tot voorbeeld dier scholen van leerlingschap neme men het etablissement van St. Nicolaas, te Parijs, *rue Vaugirard*, gesticht door den abt DE BERVANGER. Al de staathuishoudkundigen, die zich bezig hielden met den toestand der jeugdige arbeiders, gewagen met den grootsten lof van die inrigting, waar men met den besten uitslag het vraagstuk oploste van volledig ambachts-onderrigt tot den minst mogelijken prijs. Ziehier hoe het *Journal des Economistes* zich over dat gesticht uitlaat: »Er bestaan te »Parijs twee huizen waarin minvermogende kinderen »handwerken en ambachten kunnen leeren. Een »dier huizen, gelegen in de straat van *Vaugirard*, »bevat ruim vierhonderd kinderen van allerlei ou»derdom. Mannen, welke niemand van partijdig»heid kan verdenken, erkennen dat het een der »schoonste etablissementen onzer hoofdstad is. De »leerlingen, van welke de meesten zich in ellendi»gen toestand bevonden, dragen al de kenmerken van »tevredenheid en geluk. De bestuurder van dat huis, »alvorens het ontzaggelijk werk te ondernemen, een »werk van liefdadigheid vooral, heeft zijne bijzondere »studie gemaakt van de professioneele opvoeding der »kinderen. Zijne langdurige studiën en eene zeven»tienjarige ervaring hebben hem in staat gesteld om »die beginselen overeen te brengen met de behoeften »van het tijdvak waarin wij leven."

De heer BOULLANGÉ, inspecteur van den arbeid der kinderen in de manufacturen, en die ten gevolge zijner betrekking bevoegd is om, uit een practisch oogpunt, alles te beoordeelen wat betrekking heeft tot de opvoeding der arbeidende standen, heeft ten opzigte van het etablissement van St. Nicolaas hetzelfde gevoelen geuit. In eene brochure betrekkelijk het professioneel onderwijs der arme kinderen, in 1842 uitgegeven, neemt hij de inrigting van den heer DE BERVANGER tot voorbeeld.

Zoodanige huizen, nu, behooren zich niet te palen bij het ambachts-onderrigt; zij zouden ook het lager onderwijs moeten geven, als voorbereiding tot het leerlingschap; anders ware het onmogelijk ze tevens te doen dienen ten behoeve van weezen en verlaten kinderen, welke althans in den ouderdom van vijf jaren in het etablissement behooren te worden opgenomen. Het lager onderwijs zou dus, in zoodanige huizen, voor de inwonende kinderen moeten worden ingerigt, gelijk het zulks voor de niet inwonenden is in de scholen, die voor de arbeiderskinderen bestemd zijn. Gedurende het leerlingschap zou het onderwijs moeten worden voortgezet; daartoe zouden geen bijzondere leermeesters noodig zijn; het kon aan de opzigters worden opgedragen. Men zou er de vroegste uren van den morgen toe kunnen nemen. Het overige van den dag kon bestemd blijven voor het ambachtswerk.

Om deze werkplaatsen te besturen zou men reeds gevestigde en ervaren bazen kunnen nemen, aan welke men het lokaal en de vrucht van den arbeid der leerlingen geven kon, tegen de gehoudenheid hunner zijde om de grondstoffen en de gereedschappen te leveren, alsmede om de leerlingen in hun ambacht te onderrigten. De heer BOULLANGÉ heeft berekend wat te Parijs een huis kosten zou, voor 200 leerlingen, aan welke het onderwijs kosteloos gegeven wierd. Naar die berekening zouden de uitgaven 100,000 franken jaarlijks bedragen, waarin de jaarwedden der directeuren en opzigters alsmede het loon der bedienden voor 20,000 franken voorkomen. Daar men nu het getal der in één huis op te nemen leerlingen zou kunnen vermeerderen en, zonder bezwaar, op 300 brengen, zoo zou er eene aanmerkelijke bezuiniging op de algemeene kosten te maken zijn. Daarenboven zou men er, volgens het stelsel van den heer DE BERVANGER, kinderen van meer bemiddelde arbeiders, alsmede kinderen, met wier opvoeding de liefdadigheid zich belast, kunnen toelaten. In het etablissement van St. Nicolaas wordt er voor het volle kostgeld dier kinderen maandelijks 25 franken en voor dat der weezen 20 franken betaald. Overigens moet men in aanmerking houden dat de som van 100,000 franken berekend is voor een te Parijs gevestigd huis, en dat in minder dure steden de kosten blijkbaar geringer zouden zijn. Wijders kan men zich niet vleijen etablissementen van dien aard te stichten, zonder eenige toelage, vooral bij den aanvang. De gelden tot deze hoogst nuttige instelling vereischt, zouden kunnen worden geschoten door de gemeenten en de liefdadige kassen, die partij trekken zouden van de huizen van leerlingschap voor de kinderen, wier onderrigt ten hunnen laste valt.

De heer BOULLANGÉ verwijst naar de groote voordeelen, welke de maatschappij uit de vermenigvuldiging dier inrigtingen trekken zou. »Onderstellen »wij, zegt hij, dat er te Parijs twintig van die »werkplaatsen waren, kan men dan, zonder nog »van de menschlievendheid des ontwerps te gewagen, »het voordeel betwijfelen, hetwelk, voor de orde en »de veiligheid der stad, voortvloeijen zou uit de »jaarlijksche vermeerdering harer bevolking met vier »duizend jonge mannen, verzekerd van hun levens»onderhoud in hunnen arbeid te zullen vinden, en »begaafd met de zedelijke beginselen en goede ge»woonten, welke zij in die werkhuizen zouden heb»ben aangenomen? En wat zou daartoe worden »vereischt? dat deze stad haar budget met twee »millioen verhoogde en er al dadelijk één uit»schoot. Wij willen geenerlei uitgave bevitten, »maar wij gelooven te mogen zeggen, dat er zeer »groote worden gemaakt, die in hare resultaten, »ver zijn van eene zoo nuttige strekking te hebben, »als deze hebben zou. Strekken wij ons denkbeeld »tot gansch Frankrijk uit, en onderstellen wij dat »men jaarlijks twintig millioen, en een eerste uit»schot van de helft dier som aan de bedoelde inrig»ting besteden wilde... zoo zouden er voor de gan»sche maatschappij voordeelen uit ontstaan, evenredig »met die, welke wij voor Parijs aanwezen. Als men »het algemeen inkomen van Frankrijk op zes mil»liarden raamt, blijft men beneden het wezenlijk »cijfer. Niettemin wil ik die som aannemen. Het »zou dan het drie honderdste gedeelte van dat inkomen »zijn wat men bestemmen zou, om nagenoeg een »twintigste deel der mannelijke bevolking nuttig en »zedelijk te maken, terwijl dat deel der bevol»king thans eene last, zoo niet een gevaar is. Bij »gebreke van officiële opgaven; kan ik niet zeggen, »hoe hoog de onkosten der verbeteringshuizen van »alle soort loopen, maar men moet gelooven, dat »zij beduidend zijn. Bijaldien men dus, door de »invoering der bedoelde huizen van leerlingen, de »verbeteringshuizen verminderen kon, hetgeen onzes »achtens, geen twijfel lijdt, zoo zou men een ge»deelte der uitgaven terug winnen, welke de huizen »van leerlingschap zouden hebben gevorderd, en »welligt zou de besparing op de verbeteringshuizen zoo »groot zijn, dat de nieuwe last zou worden opge»wogen. Het is een axioma door de wijsheid zelve »ingegeven, dat het beter is misdrijf te verhoeden »dan te bestraffen."

Intusschen is het noodig aan te merken, dat de heer BOULLANGÉ, bij al die beschouwingen, een *kosteloos* onderwijs op het oog heeft, te geven aan al de kinderen, welke men in de scholen van leerlingschap opnemen zou.

Het is niet alzoo dat wij de oprigting dier scholen verstaan. Wij gelooven, dat het, vooral in de tegenwoordige omstandigheden, een te zware last voor den staat zijn zou; wij willen geene aanmerkelijke vermeerdering van staats-uitgaven uitlokken. Wij zouden alleenlijk eene betere rigting wenschen te zien geven aan de uitgaven, welke zoo particulieren als onderscheidene gestichten van liefdadigheid en armbesturen doen, ten behoeve van het onderrigt der arme kinderen. Daarbij is het niet te vergeten, dat het voordeel, 't welk uit die nieuwe inrigting van het ambachtsonderwijs voortvloeijen zou, zich eerst zou bepalen tot de kinderen, welke in liefdadige gestichten worden opgenomen; het zou zich uitstrekken over al de arbeidende standen, door de gelegenheid, welke aan de meer bemiddelde arbeidslieden zou worden gegeven, om, tegen geringe kosten aan hunne kinderen een volledig onderwijs te verschaffen, met al de zedelijke waarborgen, welke het leerlingschap, gelijk het thans in zwang is, niet altoos oplevert. Daarenboven zou de particuliere liefdadigheid in de scholen van leerlingschap en in den geringen prijs van den kostgang, middelen vinden, om zich uit te oefenen, welke zij thans ontbeert; en daar de opofferingen, vereischt om te voorzien in de volledige opvoeding van een arm kind, veel ligter zouden wezen dan zij thans zijn, zoo mag men aannemen, dat de rijkere ingezetenen er eerder toe zouden besluiten, waardoor het getal kinderen der behoeftige klasse, die een goed ambachts-onderrigt zouden ontvangen aanmerkelijker zou wezen, ten gevolge waarvan de welstand der arbeidende klasse vermeerderen zou. Om den vollen kostprijs te kunnen bepalen op het cijfer, waarop het in het etablissement van den heer DE BERVANGER gesteld is, dat is op 25 en 20 franken 's maands, mitsgaders 20 franken, bij de intreding betaald, voor alle kosten van kleeding, onderhoud, beddegoed, heeft men de liefdadigheid moeten inroepen. Het is door zamelingen en inschrijvingen van 20 franken, dat men er in voorzien heeft. Men zou dezelfde middelen kunnen te baat nemen, om bij ons de invoering van soortgelijke inrigtingen te bevorderen; zij zouden vermoedelijk toereiken om voor een groot gedeelte het ontbrekende te dekken. Voor hetgeen nog te kort komen mogt, zou de gemeente-kas te hulp kunnen schieten.

Bij al het bovenstaande hadden wij slechts de scholen van leerlingschap voor handwerken en ambachten op het oog. Om de instelling al haar nut te doen opleveren zou men zich daarbij niet moeten bepalen; men zou ze ook tot den landbouw moeten uitstrekken. De stichting van landbouwkundige scholen, ingerigt naar dezelfde beginselen als de scholen van leerlingschap, zoude waarschijnlijk minder kosten dan laatstgemelde en even zoo voordeelige resultaten opleveren; het zou het doelmatigste middel zijn om verbeterde stelsels van landbouw, waartoe de boeren zoo bezwaarlijk overgaan, te verbreiden. Zoo doende zou men ook de arme landkinderen aan den landbouw houden, en verhoeden dat zij in de steden een bestaan gaan zoeken dat maar al te dikwijls nooddruftig is en bezoedeld wordt door de ondeugden welke eene verwaarloosde opvoeding baart en welke de bedorven atmosfeer der fabrieksteden ontwikkelt. (*Vervolg hierna.*)

Ingezonden Stukken.

Waarschuwing aan de kiezers van het district Arnhem.

Door eene onvergeeflijke slordigheid van ons talloos *beambtenleger* zijn de stembiljetten voor de aanstaande herstemming tusschen de heeren G. H. ANDRES en mr. D. W. G. J. H. baron BRANTSEN VAN DE ZIJP zoodanig ingerigt, dat vele minder-ingewijden ligtelijk op het denkbeeld zullen geraken om *twee namen* in het biljet in te vullen. Zoo worden de eenvoudigste zaken, die een kind behoorlijk in orde zou brengen, door onze omslagtige bureaucraten verward. Het is namelijk slechts te doen om te weten op *wien van beide* genoemde heeren de meerderheid hare keuze bepaalt; alzoo moet men slechts *éénе* van die twee namen, *aan welken men de voorkeur* geeft, invullen; en zich wel wachten van, naar aanleiding van het gedrukte stembiljet, eerst onder no. 1 en dan onder no. 2 een naam te schrijven, daar zeker *alle* biljetten, op welke twee namen voorkwamen, als *non-valeurs* ter zijde zullen worden gelegd. Men schrappe de gedrukte NO. 1 EN NO. 2 eenvoudig door; en men vulle *alleen* den naam in of van den heer G. H. ANDRES; of dien van mr. D. W. G. J. H. baron BRANTSEN VAN DE ZIJP.

Aan de Redactie van de Arnhemsche Courant.

In het ingezonden stuk, geteekend *Eenige kiezers van Ede*, in uwe Courant van heden, is eene grove onwaarheid, namelijk deze: dat mijn persoon bij hen, welke briefjes van den daar vermelden inhoud ontvingen, onbekend zoude zijn; het is mogelijk, ja zelfs waarschijnlijk, dat ik even onbekend ben aan den steller van dat stuk als hij aan mij; maar de weinigen aan wien mijne briefjes gezonden zijn, kunnen dit onmogelijk voor eene waarheid opgegeven hebben.

Door dit in het eerstvolgend nommer uwer Courant op te nemen, zal zich verpligt achten

Arnhem, UEds. Dv. Dienaar,
10 december 1848. G. A. A. VAN DE WALL.

Correspondentie.

Er is eene menigte Ingezonden stukken bij ons ingekomen, die wij ter zijde hebben moeten leggen. Hiertoe behooren ook *De heer mr.* LUYBEN *benoemd lid der 2 de Kamer te 's Hertogenbosch; De verkiezingen te Heerenveen* en het stuk van *Een welmeenend en onafhankelijk Bosschenaar.*

Advertentiën.

terstaat, te *Arnhem*, en bij den Heer *BRUNINGS*, Ingenieur te *Zutphen*.

Arnhem, den 4den December 1848.

De Gedeputeerde Staten der Provincie Gelderland,
SCHIMMELPENNINCK van der OIJE.
Ter Ordonnantie van dezelve,
De Griffier der Staten,
L. A. J. W. SLOET.

De Notaris *MULLER* zal, ten herberge van *HOGEWEIDE*, genaamd *Nieuw-Milligen*, staande aan den Straatweg, nabij *Meerveld*, onder *Apeldoorn*, op Vrijdagen den 28sten December en den 12den Januarij e. k., telkens des voormiddags ten 11 ure, bij inzaat en toeslag, doen veilen en verkoopen:

Eene uitmuntende BOUWPLAATS, *DE HOEF* genaamd, bestaande in HUIS, SCHUREN, BERGEN, SCHAAPSKOOIJEN, ERVEN, BOUW- en WEILAND, AKKERMAALS-BOSSCHEN en HEIDE, alles staande en gelegen te *Meerveld*, bij het *Udler-meer* onder *Apeldoorn*, groot ongeveer 40 Bunders.

Alles om met 22 Februarij e. k. te aanvaarden.

Voorts *twee* VIERENDEELEN of $\frac{1}{16}$ in het *Meervelder Bosch* aldaar.

Ten overstaan van den Notaris *VAN ROSENTHAL*, te *Velp*, zal men, in het openbaar verkoopen:

Op den 18den December 1848, des middags ten 12 ure, op *Valkenberg*, onder *Rheden:* ongeveer 70 BEUKENBOOMEN en verschillende perceelen EIKEN- en ELZEN HAKHOUT aldaar.

Den 19den December 1848, des morgens ten 9 ure, op *Oonmershoff*, te *Velp:* onderscheidene dragtige en guste KOEIJEN, eenwinters; MELK- en BOUWGEREEDSCHAPPEN, een EZELKARRETJE en vele perceelen ELZEN-, ESSEN- en EIKEN HAKHOUT, fijne DENNEN, POPULIEREN en EIKENBOOMEN aldaar.

Den 20sten December 1848, des middags ten 12 ure, in het Logement *de Kroon*, te *Dieren:* 150 stuks 40jarige DENNEN, vele perceelen EIKEN AKKERMAALS en eene partij BERKENHOUT, staande op *Haguenau*, onder *Dieren*.

En op den 21sten December 1848, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg *de Zwaan*, te *Rheden:* 38 stuks zware en gave EIKENBOOMEN, 30 stuks DENNEN en 5 stuks PEPPELEN, staande op *Scherpenhoff*, onder *Rheden*.

Op Donderdag den 14den December 1848, des voormiddags ten elf ure, zullen door den Curator in het Faillissement van *STEPHAN HAENTJES*, binnen de bovenwoning aan het huis No. 60 aan de Nieuwe Kraan te *Arnhem*, voor kontant geld worden verkocht:

MEUBELEN en HUISRAAD, waaronder moderne Mahonijhouten SECRETAIRE, TAFEL, PENANTKASTJE en WERKTAFELTJE, voorts STOELEN, MANGEL, KOLOMKAGCHEL en KOOKFORNUIS.

Wijders eenige WIJNEN als:

6 Oxhoofden ROODE- en een half Aam RIJNWIJN en onderscheidene soorten op Flesschen.

De Wijnen bevinden zich in de bergplaats achter gemeld huis, en zal er tot het onderzoek van dezelve gelegenheid gegeven worden daags te voren van 12 tot 3 uur; terwijl de Meubelen enz. te zien zullen zijn ten dage der verkoop, van 9 tot 11 uur.

BOEKVERKOOPING.

Op Maandag en Dingsdag den 18den en 19den December aanstaande, des namiddags ten 5 ure, zal door den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*, verkocht worden:

Eene aanzienlijke verzameling BOEKEN in onderscheidene talen en wetenschappen, waaronder belangrijke werken voorkomen. De Catalogus is op aanvrage *gratis* verkrijgbaar.

Voor eene volgende verkooping in de maand April eerstkomende, kan men dagelijks BOEKEN, PLATEN enz. bij hem inzenden.

Te *Winterswijk*, Provincie *Gelderland*, gelegen aan den Straatweg op *Zutphen*, is TE HUUR, om met 1o. Mei 1849 te kunnen worden aanvaard: Een HUIS, waarin *negen*, zoo WOON- als andere VERTREKKEN waarvan *vier* BEHANGEN, en alle zindelijk in orde; ruime DROOGZOLDER, en KELDER, PLAATS met WELWATERSPOMP en REGENBAK, SCHUUR, en ruime achtergelegen TUIN met VRUCHTBOOMEN. — Informatiën op *franco aanvrage*, te bekomen bij den Eigenaar *B. G. DERICKS*, Notaris aldaar.

IN HUUR wordt aangeboden: een nieuw HEERENHUIS, bevattende vier KAMERS en een KABINETJE, KELDER, KEUKEN, DIENSTBODENKAMERS, ZOLDER en BERGPLAATS, benevens, des verkiezende, STALLING voor 2 à 3 Paarden, KOETSHUIS en KNECHTS-WONING; staande op het aangenaamst gedeelte aan den Straatweg tusschen *Arnhem* en *Velp*. — *Franco*-aanvrage bij den Heer Notaris Jhr. *BOSCH VAN ROSENTHAL*, te *Velp*.

SPEULDER en GORTELSCHE BOSSCHEN,

IN GELDERLAND OP DE VELUWE.

UIT DE HAND TE KOOP: De REGTEN EENER DEELING in de *Speulder Bosch* en Vijftig BOOMEN in de *Gortelsche Bosschen*. — Op persoonlijke aanvraag zijn inlichtingen te bekomen bij Mr. *H. J. KRONENBERG*, Notaris te *Deventer*.

---

† † † Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te *Zutphen*, in dato 23 November jl., bij Verstek gewezen, ter instantie van *MARGARETHA VELDHORST*, weduwe van *JAN BOLDERMAN*, wonende te *Zutphen*, is de persoon van *JAN WILLEM BOLDERMAN*, wonende te *Zutphen*, wegens Krankzinnigheid, gesteld onder curatele.

Hetwelk certificeert,
J. L. STEENLACK,
Procureur.

---

† † † Bij deze hebben de ondergeteekenden de eer te berigten, dat zij, met behulp van eenen bekwamen Meesterknecht, het SCHOORSTEEN-SCHOONMAKEN goed kunnen uitoefenen en recommanderen zich bij hunne geachte ingezetenen.

Arnhem, December 1848.

Wed. *CAPPETTI & ZOON.*

---

† † † *ER WORDT GEVRAAGD*, tegen Februari of dadelijk, eene dienst voor eene bekwame KEUKENMEID, kunnende produceren de beste getuigschriften. — Adres onder Letter Z bij den Uitgever dezer, mits *franco*.

J. SOLKES, in de Koningstraat, No. 64, heeft thans weder ontvangen: blanke Zeeuwsche Oesters *f* 1.50 de 100; Engelsche Bokkings, Fijne Winterharing, Zoutevisch, Keelen en Lippen, Anchovis, nieuwe Winterzalm, gemalen Stokvisch, Soja, Augurkjes, Limoen- en Citroen-Sap, groote Spaansche Kastanjes, 13 en 10 cents de 5 ons; Citroenen 30, 40 en 50 cents per dozijn, Wijnazijn 10 cents en Kruidenazijn 20 cents de flesch, Gemarineerde Haring, Bessenwijn 35 cents de flesch, Saucyse de Boulogne 17 cents, Gerookt Vleesch 12 cents de once, uitgesneden; Poeder-Chocolade (deze Water-Poeder-Chocolade is zeer gezond en aanbevelenswaardig; zij wordt gefabricéerd en verkocht door *H. P. HUNCK*, Vijgendam te *Amsterdam*; en dito aan pakjes, alles volgens prijs-courant). Geweekte Stokvisch aan rolletjes op Hollandsche wijze.

Een gedurende 16 jaren lang slecht been,

DOOR DE

Holloway's Pillen en Zalf genezen.

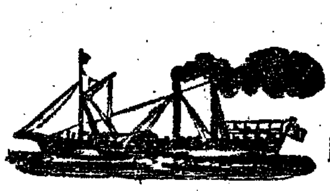
Copie van een brief van den Heer *FREDERIK WRIGT*, chemist, wonende te *Exeter*, *Sidewell-Street*.

Aan Professor *HOLLOWAY*. — Mijnheer. Ik heb het genoegen u te melden dat de vraag om uwe Pillen en Zalf zeer toeneemt. Verscheidene merkwaardige genezingen zijn mij ter kennis gekomen, een van welke ik u zal mededeelen: »een oud Heer in deze stad die gedurende zestien jaren een zwerend been had, had reeds honderden ponden sterling te koste gelegd zonder de minste beterschap te ondervinden; hij is nu geheel en al hersteld door het gebruik uwer Pillen."

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende:

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10 *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem;* alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Rijn-Stoomboot-vaart.

KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straatsburg en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond *te Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en, door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C. VAN DER HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE, *GJzn.*

Burgerlijken stand.

Van 1 tot en met 7 december.

ZUTPHEN:

Gehuwd: A. Aap, 18 j., met M. Cohen, 23 j.

Bevallen: A. Zevenboom, geb. Willemsen, Z. — G. Hamburg, geb. v. Gelder, D. — S. v. Wien, geb. Abrahams, Z. — H. Nijkamp, geb. Palsenburg, D. — L. Haijtink, geb. Weiseldijk, D. — A. Ekkelboom, geb. Kamphuizen, Z. — H. Uiterwijk, geb. Brands, D. — J. D. Pieper, geb. Sprokkereef, Z. — E. Voskamp, geb. Vinkenborg, Z. — E. J. Reesink, geb. Janssen, Z. — G. op den Winkel, geb. v. Wijhe, Z. — E. Harmsen, geb. Harenberg, D. — W. v. Beest, geb. Hassink, D. — J. M. Kastermans, geb. v. Engelen, Z. — G. Evers, geb. Boolting, Z. — L. J. M. Steemers, geb. Emo, Z.

Overleden: C. Tesink, 2 m. — M. E. Miggels, huisvr. van J. J. Jolij, 29 j. — J. A. Wansink, 1 j. — N. H. Bierman 10 j. — W. Wolsak, 8 m. — G. C. Noorman, 5 j. — T. H. Bierman, 6 j. — R. Samuels, huisv. van M. S. ten Bosch, 40 j. — J. H. Voskamp, 2 d. — L. Withuis, 7 d. — G. v. d. Brink, 27 j.

Van 1 tot en met 8 dec.

APELDOORN:

Gehuwd: J. Jansen, 23 j., met H. G. Wolters, 25 j. — A. v. d. Bolt, 29 j., met J. Eikendaal, 28 j. — P. H. Eskes, 30 j., met M. Mulder, 23 j.

Bevallen: H. Brinkman, geb. Lange, Z. — J. Hiddink, geb. Greshof, Z. — W. van Duuren, geb. van Egteren, D. — D. Landaal, geb. Sanders, D. — P. A. Mulder, geb. Peters, doode Z.

Overleden: J. Boks, 19 j.

Marktprijzen.

SCHIEDAM, 9 december.

Gerst 128/2 ℔ Liebau *f* 148, *f* 149. — *Moutwijn* per Ned. vat zonder fust *f* 12.25. — *Jenever* *f* 15.75; Amst. proef *f* 17, zonder de belasting.

ZWOLLE, 8 december.

Tarwe *f* 7 à 8.35. — *Rogge* *f* 4.10 à 4.70. — *Boekweit* *f* 3.50 à 4.50. — *Garst* *f* 3.70 à 3.90. — *Erwten*. Groene *f* 8 à 9, graauwe *f* 10. — *Aardappelen* *f* 1.35 à *f* 2.10. — *Boonen* *f* 4.60 à 4.90. — *Boter* Ned. pond *f* 0.55, 0.60; $\frac{1}{8}$ ton *f* 14.50, 15.50.

DEVENTER, 8 december.

De vermeerderde aanvoer, vooral van Tarwe en Rogge, bleef heden bij de algemeen flaauwe gesteldheid niet zonder invloed op de prijzen, en moesten dientengevolge beide wat lager worden afgegeven, waartoe intusschen ook de verminderde kwaliteit het hare toebragt. — *Tarwe* is van *f* 6.50 tot 7.50 à 7.60 naar kwaliteit verkocht geworden. — *Rogge* *f* 4.10 à 4.50, meest algemeene cours *f* 4.25 à 4.35. — *Boekweit* met redelijken aanvoer *f* 4.25 à 4.75 — *Garst* *f* 3 à 3.40. — *Paardeboonen* *f* 4.25 à 4.50. — *Haver* *f* 2.60 à 3. — *Boter* 1 soort *f* 13 à 13.25, 2 soort *f* 10.50 à 11.50 — *Aardappelen* van *f* 1.40 tot 1.90 à 2.50. Ter markt 40 à 50 mud. Per schip verzonden 200 à 300 mud tegen *f* 2 à 2.10 het mud.

ZUTPHEN, 7 december.

Tarwe lager afgegeven, van *f* 6.00 tot 7.50. — *Rogge* ruim aangevoerd, nagenoeg als voren, van *f* 4.20 tot 4.50. — *Boekweit* van *f* 4.10 tot 4.50. — *Garst* van *f* 3.50 tot 3.75. — *Haver* van *f* 2.30 tot 3. — Gele *Erwten* van *f* 6 tot 6.75. — *Boter:* van *f* 10.75 tot 11.25 het $\frac{1}{8}$ vat.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 11 Dec. 2 El 9 Palm 0 Duim; gew. 5 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1,00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.